

kennis
making

..raad
wijs
onder

in leiding

De Onderwijsraad maakt graag kennis met u. De Onderwijsraad geeft al meer dan honderd jaar advies over onderwijsbeleid en -wetgeving aan de regering, de Eerste en Tweede Kamer en soms ook aan gemeenten. Gevraagd én uit eigen beweging. Dit mondt uit in gefundeerde verkenningen en adviezen die focussen op oplossingen voor de langere termijn. Ze gaan over alle vormen van onderwijs: van voorschoolse voorzieningen tot postuniversitair onderwijs en een leven lang ontwikkelen.

Dit document biedt een korte introductie op recente adviezen van de Onderwijsraad, het licht de werkwijze van de raad toe en stelt de raadsleden aan u voor. De Onderwijsraad herkent veel thema's en discussies in het politieke debat over het onderwijs. Veel van deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren in onze adviezen aan bod gekomen of krijgen aandacht in de adviezen waaraan de raad momenteel werkt.

Stel uw adviesvragen

De Onderwijsraad brengt ieder jaar een werkprogramma uit met een overzicht van de adviezen en verkenningen die het komende jaar op de rol staan. De raad is inmiddels gestart met de voorbereiding voor het Werkprogramma 2027-2028. We nodigen u als adviesvrager van harte uit onderwerpen en vraagstukken aan te dragen waarover ú in 2027-2028 graag een advies van de Onderwijsraad ziet verschijnen. Ook de jaren daarna staan wij open voor uw adviesvragen. Zo kunnen wij gezamenlijk bijdragen aan goed onderwijs voor iedereen. De raad geeft ook advies over wetsvoorstellen. Dat doet de raad in een kort traject van ongeveer zes weken.

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

adviezen en verkenningen

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

Wij hebben een aantal recente adviezen geselecteerd die van nut kunnen zijn bij uw werkzaamheden als onderwijswoordvoerder. De adviezen zijn ondergebracht in vier thema's: (1) leerlingen en studenten, (2) leraren, (3) vrijheid van onderwijs en (4) overig.

Thema leerlingen en studenten

Leerlingen en studenten staan centraal bij de Onderwijsraad. Of het nu gaat over de inrichting van het onderwijs, de toegankelijkheid, gelijke kansen, onderwijskwaliteit of de aansluiting op de arbeidsmarkt. Daarnaast houdt de raad oog voor groepen leerlingen en studenten die specifieke aandacht verdienen binnen het onderwijs, zoals vluchtelingenkinderen en kinderen en jongeren met een beperking. De Onderwijsraad neemt in zijn adviezen ook de ervaringen van leerlingen en studenten mee via de [JongerenOnderwijsraad](#).

Verkenning Welzijn en onderwijs *Uitgebracht uit eigen beweging*

Verminderd welzijn wordt in onderzoek en beleid vooral benaderd als een individueel mentaal gezondheidsprobleem. Dat zet scholen aan tot een zorggerichte, veelal individuele aanpak, die het onderwijs overvraagt. De Onderwijsraad pleit bij beleidsmakers en scholen voor een breder perspectief op verminderd welzijn, zodat de onderwijseigen mogelijkheden om bij te dragen aan welzijn beter worden benut. De raad benadrukt dat welzijn niet alleen een voorwaarde is, maar ook een opbrengst van onderwijs.

Advies Armoede en onderwijs *Uitgebracht op verzoek van de Tweede Kamer*

De Onderwijsraad roept de minister van Onderwijs op om de toegankelijkheid te vergroten van het voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) voor jongeren die opgroeien in armoede. In het vo en vooral het mbo zijn de schoolkosten hoog. De raad beveelt de rijksoverheid en onderwijsinstellingen aan om deze financiële drempels weg te nemen. Iedereen die leer- of kwalificatieplichtig is, moet in Nederland kosteloos onderwijs kunnen volgen. Daarnaast pleit de raad ervoor de kwaliteit van het onderwijsaanbod voor de jongeren te bewaken en ze beter te ondersteunen. Scholen kunnen dit niet alleen; de raad roept gemeenten op om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Advies Taal en rekenen in het vizier *Uitgebracht op verzoek van de Tweede Kamer*

Om te zorgen dat het onderwijs in taal- en rekenen goed wordt en blijft, adviseert de Onderwijsraad een integrale en structurele focus op taal en rekenen van onder andere de overheid, onderwijsbestuurders, schoolleiders en leraren. De raad beveelt de rijksoverheid aan heldere doelen te formuleren voor het taal- en rekenonderwijs in de landelijke einddoelen en niveaus (kerndoelen, exameneisen, kwalificatie-eisen en referentieniveaus) en structureel te monitoren of die doelen worden behaald. Andere aanbevelingen zijn: veranker taal- en rekenonderwijs in alle vakken en leergebieden, stel hoge eisen aan het uitstroomniveau van taal en rekenen aan de lerarenopleidingen en versterk de kwaliteit van het professioneel handelen in het taal- en rekenonderwijs.

Advies Onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen *Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW*

Laat onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen beter tot zijn recht komen, adviseert de Onderwijsraad aan de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zorg voor heldere wettelijke inbedding, stem regels en systemen beter op elkaar af en ontwikkel een gedeelde visie op de rol en positie van onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen. De scholen lopen nu tegen formele en praktische belemmeringen aan om goed onderwijs te kunnen verzorgen. De raad benadrukt dat gedetineerde jongeren recht hebben op onderwijs. Dit onderwijs is van groot belang voor henzelf en de samenleving.

Inleiding

Adviezen en verkenningen

**Thema leerlingen
en studenten**

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

Inleiding

Adviezen en verkenningen

**Thema leerlingen
en studenten**

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

Advies Een klemmend beroep

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

Opleiden in de beroepspraktijk is een essentieel onderdeel van beroepsonderwijs. Het huidige arbeidsmarkttekort leidt echter tot een gebrek aan opleidingsplekken in de beroepspraktijk en brengt de kwaliteit van opleiden in de beroepspraktijk in gevaar. De Onderwijsraad adviseert beroepsopleidingen en beroepspraktijk daarom opleiden in de beroepspraktijk doelbewust en spaarzaam in te zetten. Bepaal samen welke onderwijsactiviteiten in de beroepspraktijk moeten plaatsvinden en waar ook alternatieve vormen goed kunnen werken. Het is daarnaast zaak de kwaliteit van opleiden in de beroepspraktijk te waarborgen met landelijke principes.

Advies wetsvoorstel Wet internationalisering in balans

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

De raad adviseert het wetsvoorstel nader te doordenken en uit te werken. De raad is positief over de voorgestelde fixusmaatregelen om de instroom van (internationale) studenten beter af te stemmen op de beschikbare onderwijscapaciteit. Bij de voorgestelde maatregelen over de voertaal van opleidingen in het hoger onderwijs ziet de raad problemen met de onderbouwing, proportionaliteit, rechtszekerheid en uitvoerbaarheid.

Briefadvies Jonge kind

Uitgebracht op verzoek van de Tweede Kamer

Garandeer en versterk de voor- en vroegschoolse educatie (vve) voor kinderen tussen 2,5 en 6 jaar die een risico lopen op onderwijsachterstanden, adviseert de Onderwijsraad. Goed functionerende vve is volgens de raad een onmisbare schakel in het realiseren van meer gelijke onderwijskansen. De raad pleit voor een betere aansluiting tussen de voorschoolse voorziening en de basisschool door landelijke doelen te ontwikkelen voor het speel- en leeraanbod van de vve en door in te zetten op betere samenwerking en professioneel handelen van pedagogische medewerkers en leraren.

Advies Omgaan met dalende studentenaantallen

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

De Onderwijsraad waarschuwt de minister van Onderwijs voor de combinatie van dalende studentenaantallen, bezuinigingen en de voorgenomen invoering van de Wet internationalisering in balans. Die combinatie kan ongewenste gevolgen hebben voor het opleidingsaanbod in het middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs. De minister is stelselverantwoordelijk voor het totale opleidingsaanbod. De raad adviseert de minister: houd zicht op het totale opleidingsaanbod, reflecteer daar periodiek op, en zorg waar nodig voor maatwerk om opleidingsaanbod te behouden. De raad ziet in de dalende studentenaantallen geen reden voor de overheid om generiek in te grijpen in de bekostiging en de aansturing.

Advies Later selecteren, beter differentiëren

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

Met dit advies geeft de Onderwijsraad antwoord op de vraag: hoe kunnen differentiatie en selectie in het onderwijsstelsel beter recht doen aan de capaciteiten van alle leerlingen? Door de vroege selectie, sterke differentiatie in vele schoolsoorten, het afgenomen aanbod van brede brugklassen en minder mogelijkheden om te 'switchen' of te stapelen, kunnen lang niet alle jongeren het onderwijs volgen dat past bij hun capaciteiten. Ook lopen de Nederlandse economie en samenleving hierdoor talent mis. Deze problemen zijn niet op te lossen binnen het huidige onderwijsstelsel. De Onderwijsraad adviseert daarom de selectie voor een schoolvorm uit te stellen tot het einde van een driejarige, brede brugperiode, en al vanaf de basisschool flexibeler onderwijs te bieden dat meer recht doet aan verschillen tussen leerlingen.

Thema leraren

Leraren zijn cruciaal voor goed onderwijs. Maar het beroep staat onder druk: de lerarentekorten nemen toe en de werkdruk is (te) hoog. In de adviezen en verkenningen van de Onderwijsraad is veel aandacht voor leraren. Of het nu gaat om het beroep leraar, de positie van de leraar, lerarenopleidingen, lerarenbeleid en arbeidsmarkt, arbeidsvoorwaarden van leraren of de rol van de overheid. Voor deze adviezen raadpleegt de raad altijd ook leraren, schoolleiders, schoolbesturen, sectorraden, vakbonden en andere onderwijsprofessionals.

Advies Talige diversiteit benutten

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

Bijna alle scholen, mbo-opleidingen en voorzieningen voor voorschoolse educatie in Nederland hebben te maken met kinderen of jongeren die van huis uit een andere taal spreken dan Nederlands. De Onderwijsraad adviseert deze talige diversiteit beter te benutten. Andere thuistalen kunnen leerlingen helpen bij het leren van en in het Nederlands. De raad beveelt scholen aan keuzes te maken in hoe zij thuistalen benutten en doet een beroep op schoolleiders en overheid om te investeren in de ondersteuning, opleiding en verdere professionalisering van leraren.

Advies Bekwaamheid beter borgen

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

De Onderwijsraad adviseert de minister van Onderwijs om de bekwaamheid van aanstaande leraren beter te borgen. Dat biedt de zekerheid dat leraren, ongeacht de route die ze hebben gevolgd, na afronding van een lerarenopleiding bekwaam zijn om goed onderwijs te geven. De raad beveelt aan om de bekwaamheidseisen specifieker te maken en ervoor te zorgen dat ze voor alle lerarenopleidingen gelden. Studenten moeten aan het eind van hun opleiding laten zien dat zij aan deze eisen voldoen aan de hand van landelijke theoretische toetsen en praktijkbeoordelingen gebaseerd op landelijke richtlijnen.

Advies Een stevige stem

Uitgebracht op verzoek van de Tweede Kamer

Overheid, leraren, schoolleiders en bestuurders moeten meer werk maken van zeggenschap van leraren, adviseert de Onderwijsraad. Goed en uitvoerbaar onderwijsbeleid kan niet tot stand komen zonder actieve betrokkenheid van leraren. De raad adviseert de overheid te werken met een onderwijsbeleidsagenda, waarin voor elk beleidsdossier duidelijk staat waartoe, wanneer en in welke vorm leraren betrokken worden. En om niet te wachten op één beroepsorganisatie die namens alle leraren spreekt.

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

Verkenning Schaarste schuurt

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

Lerarentekorten houden aan en zijn ongelijk verdeeld, waarschuwt de Onderwijsraad. Onderwijs blijven geven bij een tekort aan leraren vergt pijnlijke keuzes. De raad dringt erop aan dat lerarentekorten niet alleen een probleem mogen zijn van de scholen en schoolbesturen die er het hardst door worden geraakt. En ze mogen de kansongelijkheid in het onderwijs niet verder vergroten. Op verzoek van de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs heeft de raad doordacht hoe in onderwijs voorzien kan worden bij een aanhoudend tekort aan leraren. De raad werkt daartoe handelingsopties uit en de implicaties daarvan.

Verkenning Inzet van Intelligente technologie

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

Leraren, docenten, hun leidinggevenden, bestuurders en de overheid: allen hebben een cruciale rol bij de opmars van intelligente technologie in het onderwijs. Zodat het gebruik van technologie geen doel op zich wordt en alle leerlingen en studenten ervan kunnen profiteren. De Onderwijsraad constateert in de verkenning Inzet van intelligente technologie dat technologie het onderwijs kan verrijken, maar het onderwijs ook kan verschrompelen.

Advies Tijd voor focus

Uitgebracht op verzoek van de Tweede Kamer

De Onderwijsraad adviseert meer focus aan te brengen in de werkzaamheden van leraren, het aantal uren dat zij lesgeven te verlagen én te investeren in meer handen in en om de klas. De raad constateert dat er te veel verantwoordelijkheden op de schouders van individuele leraren liggen. Daardoor komen leraren in het basisonderwijs niet meer toe aan de kern van hun vak: onderwijs geven én onderwijs ontwikkelen. Dat gaat ten koste van de kwaliteit. Het is niet alleen aan leraren om prioriteiten te stellen en de werkdruk te beheersen. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van leraren, schoolleiders en schoolbestuurders. Ook is structurele verhoging van de rijksbekostiging nodig om de gemiddelde lestaak van leraren in uren te verlagen en meer mensen te kunnen inschakelen.

Thema vrijheid van onderwijs

Al ruim honderd jaar waarborgt artikel 23 van de Grondwet dat er in Nederland vrijheid van onderwijs is en dat de overheid zorg draagt voor het onderwijs. Maar wat betekent dat laatste in de huidige tijd? Artikel 23 draagt de overheid aan de ene kant op om dingen te doen (zoals eisen stellen aan de deugdelijkheid van het onderwijs) en aan de andere kant om dingen te laten (zoals te veel ingrijpen in het inhoudelijk reilen en zeilen van een school). De Onderwijsraad richt zich op de verhouding tussen overheidszorg en de vrijheid om onderwijs te (doen) geven; en met name op de invulling van de overheidszorg.

Advies Grenzen stellen, ruimte laten Uitgebracht uit eigen beweging

Baken helder af wat in het onderwijs moet, wat mag en wat niet mag als het gaat om de vrijheid van onderwijs. En neem daarbij de democratische rechtsstaat als normatief kader. Dat adviseert de Onderwijsraad over artikel 23 van de Grondwet in dit advies. Scholen hebben zich aan het kader van de democratische rechtsstaat te houden, leveren er een bijdrage aan en mogen het niet ondermijnen. Dit geldt ook voor de overheid. Die moet de grenzen duidelijker aangeven en scherper handhaven. Die begrenzing is nodig zodat de vrijheid van onderwijs, de ruimte in het onderwijs voor een bepaalde (levens)overtuiging, religie of pedagogische opvatting, toekomstbestendig is binnen de democratische rechtsstaat en de samenleving.

Notitie Onderwijsvrijheid én overheidszorg Uitgebracht uit eigen beweging

Artikel 23 van de Grondwet is misschien wel het meest bediscussieerde onderwerp over onderwijs, naast corona. De standpunten lopen sterk uiteen en gaan vaak gepaard met spanningen. Sommige spanningen zitten in de grondwettekst zelf. Andere worden zichtbaar in de manier waarop artikel 23 uitpakt in de praktijk. Wat gaat er schuil achter deze spanningen, waar komen ze vandaan en wat zijn de verschillende opvattingen? Met deze informerende notitie biedt de Onderwijsraad handvatten om artikel 23 te duiden. De raad licht toe wat er precies in artikel 23 van de Grondwet staat en wat daarmee wordt bedoeld.

Briefadvies wetsvoorstel burgerschapsopdracht Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

De Onderwijsraad adviseert om het wettelijke verplichte burgerschapsonderwijs te richten op democratie. De raad doet dat in reactie op een conceptwetsvoorstel van de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media. De minister wil de doelstelling en uitgangspunten van het burgerschapsonderwijs verduidelijken. De Onderwijsraad steunt die intentie, maar is kritisch over het wetsvoorstel. De vrijheid van onderwijs vraagt om een scherp beeld van wat de overheid precies verwacht van scholen. Het wetsvoorstel scheidt daarover geen duidelijkheid. Inmiddels is het wetsvoorstel aangepast en door de Tweede Kamer aangenomen.

Advies over wetsvoorstel vervangend onderwijs bij richtingbezwaren

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

De Onderwijsraad vindt het belangrijk dat ook kinderen die onder de vrijstelling richtingbezwaren vallen, goed onderwijs krijgen. Het is dus zinvol om aan de vrijstelling een wettelijke plicht tot thuisonderwijs te verbinden en eisen aan het onderwijs te stellen. Maar de eisen moeten niet zo streng zijn dat thuisonderwijs voor sommige ouders geen reële optie is. De raad adviseert de minister om het wetsvoorstel niet in de huidige vorm in te dienen. In uitzonderlijke gevallen is een vrijstelling nodig om tegemoet te komen aan gemoedsbezwaren van ouders. De wetgever hoort daar echt gelegenheid voor te bieden door realistische eisen te stellen. Dat geeft ouders meer ruimte en kan de onderwijskwaliteit effectiever waarborgen. Het wetsvoorstel is aangehouden door het demissionaire kabinet.

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

Overig

[Advies wetsvoorstel Wet concretisering ononderbroken ontwikkelingsproces en stelsel van kwaliteitszorg](#)

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

De Onderwijsraad adviseert het wetsvoorstel Wet concretisering ononderbroken ontwikkelingsproces en stelsel van kwaliteitszorg niet in deze vorm in te dienen bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel beoogt de wettelijke eisen aan onderwijskwaliteit te concretiseren en te verduidelijken, maar slaagt daar volgens de raad niet in. De raad onderschrijft de noodzaak van duidelijke wettelijke kwaliteitseisen. Het wetsvoorstel zorgt op een aantal punten echter juist voor meer onduidelijkheid.

[Advies Wetsvoorstel toezicht op informeel onderwijs](#)

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

Beleg bestrijding van haat zaaien, discriminatie of gewelddadig optreden in het informeel onderwijs in de strafrechtketen, en niet in onderwijswetgeving, adviseert de Onderwijsraad in een advies over het Wetsvoorstel toezicht op informeel onderwijs. Dat is passender en effectiever. Zowel de wettelijke kaders als de instanties in het domein van het strafrecht zijn hiervoor ingericht en toegerust. Opsporing van strafbare feiten is een taak die wezensvreemd is aan de verantwoordelijkheid van de minister van Onderwijs en de rol en taken van de Inspectie van het Onderwijs.

[Advies Wetsvoorstel strategisch personeelsbeleid](#)

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

De raad onderschrijft het belang van strategisch personeelsbeleid voor de kwaliteit van het onderwijs en de aantrekkelijkheid van het beroep. Maar ziet dit wetsvoorstel niet als een passend middel om de beoogde doelen te bereiken. De raad adviseert de minister indiening van het wetsvoorstel te heroverwegen.

[Advies Onderwijs als investering](#)

Uitgebracht uit eigen beweging

Onderwijs is een investering in het verdienvermogen van individu en samenleving, heeft brede opbrengsten en is een kwestie van beschaving. De Onderwijsraad adviseert regering en parlement om de besluitvorming over onderwijs binnen de rijksbegroting te baseren op deze drie overwegingen. Op dit moment worden uitgaven aan onderwijs vooral beschouwd als kosten zonder opbrengsten. Inzicht in kosten én opbrengsten leidt tot beter onderbouwde politieke besluiten over uitgaven aan onderwijs.

[Briefadvies Toekomstverkenning mbo, ho en wetenschap](#)

Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW

De Onderwijsraad spreekt waardering uit voor het in samenhang en voor de lange termijn doordenken van de toekomst van middelbaar beroepsonderwijs, hoger onderwijs en wetenschap in de toekomstverkenning Vandaag is het 2040. De raad adviseert om nog een stap verder te gaan en te komen tot één lange-termijnagenda voor funderend en vervolgonderwijs. De raad geeft de minister aandachtspunten mee voor de uitwerking van regionale samenwerking en dringt erop aan de rol van digitale technologie in het onderwijs nog beter te doordenken.

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

Advies Een duidelijke positie voor schoolbesturen *Uitgebracht uit eigen beweging*

De overheid moet consistent sturen en zorgen voor een duidelijke positie voor schoolbesturen. Op hun beurt moeten schoolbesturen ervoor zorgen dat beslissingen over onderwijs zoveel mogelijk op school worden genomen en dat zij extern samenwerken als dat nodig is voor publieke belangen. Schoolbesturen vormen een onmisbaar knooppunt in het bestel tussen school, overheid en de maatschappelijke omgeving, maar de bestuurlijke verhoudingen zijn verstoord geraakt. De overheid en schoolbesturen moeten beter werk maken van hun eigen bestuurlijke rol om goed onderwijs voor alle kinderen en jongeren te garanderen. De Onderwijsraad adviseert de overheid niet centraler, maar consistent te sturen en om het onderwijs zo veel mogelijk structureel te bekostigen en concurrentieprikkels in de bekostiging te dempen.

Advies Essentie van extern toezicht *Uitgebracht op verzoek van de minister van OCW*

Geef in het extern toezicht op het onderwijs meer prioriteit aan de kwaliteitsbeoordelende taak en zorg voor direct zicht op de onderwijspraktijk. Richt het toezicht daartoe meer op wat er binnen een school gebeurt en doe vaker kwaliteitsonderzoek op scholen en opleidingen. Zo kan de overheid beter haar verantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit waarmaken. Dat adviseert de Onderwijsraad in dit advies over de functie van extern toezicht in het onderwijs.

Advies Publiek karakter voorop *Uitgebracht uit eigen beweging*

Overheid, schoolbesturen en scholen moeten het publieke karakter van het onderwijs beter beschermen, adviseert de Onderwijsraad. De raad constateert dat het private onderwijsaanbod niet alleen fors toeneemt, maar dat publiek en privaat onderwijs ook steeds meer verstrengeld raken. Dit heeft als risico dat het onderwijs op door de overheid bekostigde scholen niet meer zonder financiële drempels voor alle leerlingen toegankelijk is. Daarnaast verschaalt de onderwijskwaliteit en hebben leraren en schoolleiders minder zeggenschap over het onderwijs op hun school.

werkwijze

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

De Onderwijsraad is onafhankelijk en staat tegelijkertijd midden in de samenleving en het onderwijs. De adviezen zijn gebaseerd op wetenschappelijke kennis en inzichten. En ze worden gevoed door kennis en ervaring uit de onderwijspraktijk en de praktijk van onderwijswetgeving en -beleid. Speciale vermelding verdient de JongerenOnderwijsraad: leerlingen en studenten van diverse leeftijden en schooltypen delen hun ervaringen en ideeën over het Nederlandse onderwijs en denken mee over onderwerpen waarover de raad adviseert.

Bij de voorbereiding van adviezen benut de raad ook de kennis en expertise van andere adviesorganen en van planbureaus. En omgekeerd brengt de Onderwijsraad op verzoek expertise in ten behoeve van adviezen van andere organen. Soms wordt gezamenlijk een advies uitgebracht. Als een van de grondleggers van EUNEC, het Europese verband van onderwijsraden, wisselt de raad ook kennis en expertise uit met andere adviescolleges in Europa en daarbuiten.

[Lees meer over de werkwijze, uitgangspunten en terugkerende afwegingen in het werk van de raad](#)

de raadsleden

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

De leden van de Onderwijsraad worden bij Koninklijk Besluit voor vier jaar benoemd op persoonlijke titel. Ze zijn aangetrokken vanwege hun wetenschappelijke kennis, praktijkervaring in het onderwijs en politiek-bestuurlijke expertise, in combinatie met hun visie op het onderwijs. Dit zorgt ervoor dat er altijd vanuit meerdere – bijvoorbeeld onderwijskundige, sociologische, economische en juridische – invalshoeken naar een onderwerp wordt gekeken. Wanneer een onderwerp daarom vraagt, kan de raad gericht een of meer externe commissieleden uitnodigen om aan een adviestraject deel te nemen.

Voorzitter

Prof. dr. L. (Louise) Elffers:

bijzonder hoogleraar Kansengelijkheid in het onderwijs bij de Universiteit van Amsterdam en lector Kansrijke Schoolloopbanen in een Diverse Stad aan de Hogeschool van Amsterdam

Vice-voorzitter

Dr. C.J. (Cor) van Montfort:

onderzoeker Goed bestuur, kwaliteitszorg en lerend vermogen in het onderwijs aan de VU Amsterdam en research fellow Publiek-private samenwerking voor leefbare steden aan de Universiteit van Tilburg

Leden

Prof. dr. G. (Gert) Biesta:

hoogleraar Public Education aan Maynooth University en als Professor II verbonden aan de Western Norway University of Applied Science

Dr. D.J.M. (Dominique) Majoor:

lid van het college van bestuur van het Koning Willem I College

D. (Daisy) Mertens MEd:

leraar bij de Taalschool in Panningen en Primor Kwaliteitsvol Nieuwkomersonderwijs

Prof. mr. S. (Stefan) Philipsen:

bijzonder hoogleraar onderwijsrecht en senior raadsadviseur Staats- en Bestuursrecht bij het ministerie van Justitie en Veiligheid

Prof. dr. T. (Trudie) Schils:

hoogleraar onderwijs economie aan de Universiteit van Maastricht

Drs. L.Y.P. (Luc) Sluijsmans:

lid van het College van Bestuur van Openbaar Onderwijs aan de Amstel

Mr. H. (Harmjan) Vedder:

wethouder in de gemeente Enschede met de portefeuille Kansengelijkheid, Onderwijs, Jeugdhulp, WMO, Gezondheid en Centrumgemeentetaken

Prof. dr. S.F. (Susan) te Pas:

hoogleraar Cognitive Science of Visual Perception aan de Universiteit van Amsterdam en decaan van de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica van de Universiteit van Amsterdam

Secretaris

Drs. M.P. (Mirjam) van Leeuwen

tevens directeur van het stafbureau. Het bureau ondersteunt de Onderwijsraad inhoudelijk en facilitair bij de voorbereiding van de adviezen en telt circa twintig medewerkers.

[Lees meer](#)

Inleiding

Adviezen en verkenningen

Thema leerlingen
en studenten

Thema leraren

Thema vrijheid van onderwijs

Overig

Werkwijze

De raadsleden

goed
onderwijs
voor
iedereen:
daar draagt
de
onderwijsraad
aan
bij